

յոգ ստորափեկը բազումաճիք վրայ
անախով կոմսն ակնք մթ ութեան մէջ
բերնն այս ու այն կողմ ման ածել
ս ձուրերը դիպան ինչ-որ վախիտ
իկնոյն ժամանակ սառը բանի: Չնայ-
ել իրեն պատգով սարսափին, նա այն-
իչ հառափափախմով իրն ականջաւ որ-
եցաւ արդէն մեռած եւ ստապիցի պէս
ընտր մարմինը շօշափել: Նախ շօշա-
ւը նրա քիբանը, յետոյ վախկում տը-
րը, հարթ ճակատը եւ վերջապէս
կարծ նրա մատիկներ իւճճուցին
որ կախուղ մետաքսանման դան-
ածի մէջ, Կոմսը իսկոյն՝ ճանաչեց
կեռջ հրաշխիւ մազերը: Հօգուելով
մտղայի իրն նա մառնաբապտ իշմա-
նը ակն դոյնը, Այդ փառաւոր նաեւ
ըն քանի բանի անգամ ինքն էր
լրել, իւր ձեռքումը բռնած խեղճ
սը կիսաձայն բացականչեց, «մի
նկազնն, իթէ դեռ ես կ'նկազնի

[illegible]

հնարաւոր է շինական մարտանքներ 100
պաշտօնակ, կանանց և երեխաների հետ,
պիտանութիւն անգլիական դեսպանա-
տան մէջ, մինչև որ հաստատուի ուղիւ-
նաւորութիւնը և ուստիստի պաշտօնները: Ա-
սում են, որ կայսրն ու կայսրուհին
թաւաւորուած են:

ԼՈՒՆԻՆ.—Երեկոյն լրագրողներն հե-
ռաւորուած են Ջանքայից, որ կայսրը
յուլիսի 16-ին անձնապաշտօնութիւն է
գործել ակօնի ընդունելով պրինց Թուա-
նի ստիպմամբ: Կայսրուհին նոյնպէս
թոյն էր խմել, բայց յայտնի չէ թէ
կենդանի է մնացել, թէ խելագարուել է
և ակօնի ներգործութիւնից:

Հաւատարմ տեղեկութիւնները հիման
վրայ Ջանքայից հեռագրուած են, որ
կայսերական տան բոլոր պրինցները
միացել են «Մեծ լուսնացի» հետ:

ԲԲԵՄԵ.—Հետեւեալ հեռագրերն են
հաղորդուած: Մեծը հիւր ունիւր կար-
ծելու, որ բոլոր օտարերկրացիները
Պեկինում կտուրուել են: Ապագամբու-
թիւնը տարածուած է զէպի հիւսիսային
2ինաստան: Թեան 2ինում գտուած օ-
տարերկրացիներն ստիպուած էին հեռա-
նալ բազմաթիւ, որովհետեւ շինացիները
նոր յարձակումներ են սպասուում: Ան-
կարգութիւնները Ջանքայում աճում
են, բայց հիւր չկայ երկիրը կրելու
Թեան-2ինին և Ջանքայի շրջանները
համար, որովհետեւ Ջուհանի և Կանկինի
փոխարեանները չեն ընդունում Պեկինի
ներկայ կառավարողները հրամանները:
Սակայն, յամենայն դէպս գրութիւնը
խիստ ծանր է:

ԼՈՒՆԻՆ.—Կատարութիւնը շինաց
դեսպանին հաղորդեց որ Պեկինի իշ-
խանութիւնն իրեն անձնապաշտօնապա-
հաւատ կըլինի երկրպագիներին հասած
սովն մի փառքի համար: Ընդ սմին
գետական յանձնարարութեամբ է այս հա-
ղորդագրութիւնն անպատճառ Պեկին
հասցնել:

ՄԱՍՍԵՐՈՒ.—Բոլորները մի յուսահա-
տական փորձ արին նորից գրաւելու
Ֆիկսբուրգը: Կէս գիշերին մօտ կատա-
ղի կռիւ տեղի ունեցաւ, որը տեղից մի
քանի փամ: Սենեկայի մօտ նոյնպէս
կռիւ կար:

ԼՈՒՆԻՆ, 24 յունիսի.—Պատգամա-
ւորների ժողով: Բրտրիկը յայտարա-
րուած է, թէ բրիտանական կառավարու-
թիւնը ձախողութիւն հաւատացել է,
որ եթէ արաբներն մեծ ոյժ ուղարկի
Թաւու, այդ բանը խիստ հաճելի կը-
լինի Մեկայի համար: Այդ բանի դէմ
ոչ մի պետութիւն ոչ մի բողոք չի յա-
րուցել: Որովհետեւ քանակութիւնները
են... պատասխանի ինձ.—Սակայն այդ
խորհրդին պատասխան չեղաւ:

—Եթէ նա արդէն մեռած է,—մտա-
ծեց կոմսը,—աւ պարտաւոր եմ նրան
այս չափազանց նեղիկ գերեզմանից
հանել:

Եւ ջահէ կնոջ ուտելիք ամուր բռնե-
լով, նա սկսեց սրբափ ոյժ ունէր՝ դուրս
քաշել նրան: Գոմար երեք անգամ բարձ-
րացեց հանգուցեալին և երեք անգամ
էլ չկարողանալով դուրս քաշել՝ կրկին
ցած թողեց փոսի մէջ:

Դիակը չափազանց ծանր էր թուում
իրեն. կարծես թէ ինչ որ մի ուրիշ
բան էլ էր կոխուած հանգուցեալի սու-
նեղից:

Վերջապէս բոլոր ոյժը ժողովելով,
կոմսը մի շարժումով դուրս քաշեց
փոսից այդ ամբողջ գանգուտը՝ որին
սկզբում նայել չէր կարողանում, և
զրաւ իւր կողքին, քաղերի վրայ...
Բայց հէնց որ երկուստեք աչքն ըն-
կաւ նրա վրայ... նրա շրթունքները
խելացեալ, սարսափով իւր աղաղակ
դուրս թաւաւ, այնպիսի աղաղակները
մէկը՝ որոնք ցնցում են մարդկանց
մինչև հոգու խորքը: Միտածը իւր կինն
էր հնարաւոր, փայլող շրթունքների
վրայ, իւր գրկում ամուր սեղմել էր
մի ինչ որ մարդ... Կիսահայտնուած
մարդ... Ո՛հ, ինչպէս ամուր էր բռնել

շարունակում են. այդ պատճառով
Բրտրիկը չի կարող այլ ևս սրէէ բա-
ցատրութիւն տալ: Գոմարը հարցնում
է, պատգամաւորների ժողովն արդեօք
նրա խօսքերն այն իմաստով պիտի
հասկանայ, թէ այս բանում գործելու
համար ձախողութիւն խնդրել են բոլոր
պետութիւնները միաձայն: Այս հարց
մասին միտաբանը օգնականը ոչ մի
պատասխան չտուեց:

ԹԵՆՆ 2ին.—2ինացիները սարսափե-
լի տեղութիւններն են գործում վի-
րաւորների վրայ և այնպիսիպէս են
բոլոր մեռելները:

Գենեքալ Եւստիւսիանը գիտելով ին-
չի հնարաւորութեամբ շինական ամենալաւ
10,000 զօրքով, որը բաղկացած է
մահակականներից, հարաւարեւմտեց
գիւտ է Պեկինի վրայ: Մարաքազարի
մօտ կանգնած է մօտ 50,000 զօրքը:

Այլի կայսրուհին փախել է ամառա-
յին պալատը:

Մահակականներն ու «մեծ բաւոյցը»
ները կուտ են Պեկինում:

Գեալ Թեան 2ինից մինչև Թաւու լին-
է մեռածների դիակներով, որոնցից
շատերն գետի հոսանքը դուրս է չար-
տել ամբ:

Ջանքայիները գրաւում ցոյց տուեց,
ի միջի այսոց, թէ ինչպիսի ահաղիչ
պատարաստութիւններ էին տեսել շինա-
ցիները պատերազմի համար: Թեան,
2ինից դուրս գտնուած զինարանի մէջ
ռնչալուծ է տեղի քան երկու միլիոն
զուտարի հրացան ու ամենանորագոյն
ձիւ ռազմավարները:

ԲԻՆ.—Առաջին նաւաւորի առաջին
զօրաբաժնին ստացաւ կայսրի հրամանը
Բիլից ճանապարհ ընկելու երկուշարթի
առաւօտ:

ԼՈՒՆԻՆ.—Ջանքայից հաղորդում են,
որ Պեկինում, բայց օտարերկրացիներ-
ից, շինական կայսերական զօրքերը
կտարել են 5,000 տեղացի, քրիստոնեա-
նեք:

ՈՒՆԻՆԻՆԻՆ.—Ձախողական գետա-
նաւոր մէջ պաշտօնական հեռագիր է
ստացուում Տոկիոյից, թէ ձախողական
մտադիր է խառն զօրք ուղարկել 2ին-
նաստան: Ձախողական զօրքերի ընդհա-
նուր թիւը 2ինաստանում հասնում է
22,000-ի:

ՊԱՐԻՅ.—Բոլորների պատերազմա-
կութիւնը Պարիզ ժամանեց:

ՋԱՆԿԱՅՈՒՄ.—Թեան 2ինի հիւսիս-արեւ-
ելան կողմը Լուիսից եկող 30,000 չի-
նացիներ հրեալին: Բուսական և ճա-
րտնական զօրքերի աղողուց նրանց
յետ մղել: Զօրքերի գործողութիւնն

իրեն խանդարում է ուստիստի պաշարի
և ջրի պակասութիւնը: Ամեն օր Ման-
չուրայից շինական մեծամեծ գնահատե-
լիքներ են գալիս: Ամերիկացի միսիո-
նարները և միւս աղաքաւորները, ըն-
դամենը 35 հոգի, յունիսի 20-ին հա-
սան 2ինից: Աղաքաւորները շին մի-
ջոցը փորձելու համար, բրիտանական
հիւպատոսը հեռագրեց գինեքալ Եւս-
տիւսին, թախանձալին խնդրելով որ
գնի Պեկինում գտնուած երկաթալին-
բին աղաքաւոր:

ԲԵՐԼԻՆ.—Կայսրը հեռագրեց գեթա-
նական նաւաւորի հրամանատարին,
2ինուց ժողով նահանգապետին Ջանքայի
ընդհանուր նահանգապետին, նահակինի
և Վուչուանի փոխարեաններին, թէ ինքը,
կայսերական խօսք տալով պարտաւոր-
ում է ազատողին 1,000 առէլ վճարե-
լու Պեկինում այժմ փակուած օտարերկ-
րացիները իւրաքանչիւրի համար, ինչ
աղաւթիսն էլ որ պատկանելի լինի
նա, որը կենդանի կըլինի: Գեթա-
նական կամ միւս օտարերկրացի իշխա-
նութիւններին: Կայսրն իւր վրայ է առ-
նում իւր այս խոստումը Պեկին հասց-
նելու բոլոր ծախքերը:

ԼՈՒՆԻՆ.—Ռուսները հեռագրել Պրե-
տրիայից: «Գենեքալ Պեկինը յունիսի
20-ին սկսեց ճակատել ռուսների հետ
Պեկինի ֆոնտանի մօտ և դուրս քաշեց
նրանց Լուիսից: Գեթա-
նական զօրքը վերջը մինչև Բրտրիկի ֆոնտանը:
Այստեղ նա բանակ ձգեց և գնաց հե-
տաւոր լինելու թշնամուն: հետեւեալ
օրը նա գտնուած էր Բլաւիկայում, Բեթ-
դեմէից 15 մղոն հեռու: Պեկինը հա-
ղորդում է, որ Օրանի հաւաքակա-
տութեան կառավարութեան անդամն
էր, բայց նախագահ Զոյայից և պե-
տութեան գանձապահից, գտնում են
այժմ Բեթդեմէի մօտ, որը նոր մայրաքա-
ղաք է յայտարարուած: Պետութեան
գանձապահը գտնում է Վերդէյում:
Զոյայն փախել է լեռները: Բուլիքը
հաղորդում է, որ երկաթուղու գիծը
Հայդելբերգից այնքան նորոգուած է,
որ հաղորդակցութիւնը նախապէս և Պրե-
տրիայի միջև կատարուած է կատարե-
լապէս կանոնաւոր կերպով:

ԲԵՐԼԻՆ.—Ձախողական կառավարու-
թիւնը յայտարարել է, թէ 2ինաստա-
նում գործերը հետգնացել են լուրջ ու
աւելի ծանրանալու պատճառով պա-
հանջում է, որ անյապաղ մեծ ոյժով
ուղարկուեն. ընդամենն նա ցանկութիւն
էր յայտնել իմանալու պետութիւնների
կարծիքը: Գեթա-նական կառավարու-
թիւնը պատասխանեց, որ ինքը պետու-

թիւնների համարաշխուրթանը գլխա-
ւոր նշանակութիւնն է տալիս և կը
համաձայնի ձեռք առնել ամեն տեսակ
միջոցներ, որոնց դէմ չեն լինիլ միւս
երկրները:

ԹԵՆՆ-2ին.—Սեօր Ռոբերտ Կարտի
սուրհանդակ տղեկութիւն բերեց, որ
յունիսի 11-ին բրիտանական գետա-
նաւոր մէջ սպանուած է 9 զինուոր և
շատերը վիրաւորուած են: Կանայք և
երեխաներն ապահով գրութեան մէջ
են, բայց ուստիստի պաշարները և ռազ-
մավթերները հասնում են: Այստեղ
հասան 2,200 ճափոնացի 14 թիղա-
նօթով: Ձախողական 800 զինուոր
այսօր սպասում են Թեան-2ինում:
Այստեղ կարելի են համարում, որ օ-
տարերկրացիները հեռանան Թեան-2ին-
ից, որովհետեւ կենդանի միջոցների
պակասութիւնն սկսել է զգալի դառ-
նալ:

Ջանքայում մի հեռագիր է ստա-
ցուած Պեկինից, յունիսի 13-ից, թէ
միլիտանների խորհրդի մէջ Եունուր
պահանջում էր ճնշել «Մեծ բաւոյցը»
ոյժերը. այլի կայսրուհին յարեց Եուն-
ուրի այդ պահանջին, բայց պրինց
Թուանն ասեց, որ ինքը, իրեն գահա-
ժառանգի հայր, պարտաւոր է պահապա-
նել ժառանգութիւնը իւր որդու համար
և անել այդ բանը՝ ինչ ուղիւ է լինի:
Թուանի վարմունքը գտաւ Կանկինի հա-
ւանութիւնը, և երկուսը միասին յայ-
տարարեցին, թէ պատասխանատու
թիւն իրենց վրայ են առնում և պա-
տերազմ կըքաղաքակեն օտարերկրա-
ցիների դէմ: Այնուհետեւ նրանք դուրս
վազեցին խորհրդակցութեան սենեա-
կից աղաղակելով. «Եւրոպայի օտարերկ-
րացիները»: Այդ աղաղակը կրկնեցին
մնացած մանկաները և շինական քա-
ղաքամասի ամբողջ ամբողջը: Իսկոյն ա-
մենք զէնք առան և խնցիկ կայսրից
ու կայսրուհուց իրենց կոչման նշան-
ներն ու աւանդակներն նրանց ընտրել
երկուսից մէկը—կամ թունաւորուել
կամ սրախողիւր լինել: Կայսրը թոյնն
ընդունեց, կայսրուհին նոյնպէս, բայց
այս հեռագիրն ուղարկուելու միջոցին
կենդանի էր:

ԲԵՐԼԻՆ, 25 յունիսի.—Այսօր 2ինաս-
տան ճանապարհուց 600 հոգուց բաղ-
կացած առաջին զօրաբաժնի մի հա-
րիւր ենթասպաներով և ծովային ուժա-
ծիկներով:

ՊԱՐԻՅ.—Պատգամաւորների ժողով:
Պատասխանելով 2ինաստանի մասին ե-
րած հարցմանը, Գենեքալն ասում է,

որ ձախողական պարզապէս ցանկութիւն
է յայտնել գործելու պետութիւնների
հետ միասին և ոչինչ չանելու առանց
նրանց: Փրանսիան նոյնպէս հասկացել
է, որ հաճութեամբ կընդունի ընդհանուր
գործի ուղղուած նրա ջանքերը: Ինչ
վերաբերում է գրութեանը, Գենեքալն
հարցնում է—ո՞ւմ պէտք է պատերազմ
այտարարել: Կայսերական կառավա-
րութիւնն, ըստ երևոյթի, գերի է մնա-
ցել ապստամբների ձեռքում, բայց գա-
ւառական փոխարեանները, անշուշտ, չեն
կամենում հաղահաղուել ապստամբու-
թեան պարագլուխներին: Գենեքալն
ապացուցեց, թէ որքան փառապա-
ւոր է պատերազմ յայտարարել 2ինաս-
տանում ապրող եւրոպացիներին համար:
Միւս կողմից պատերազմ յայտարարել
չի կարող մի որեւէ պետութիւն առան-
ձին, իսկ Փրանսիան պատճառներ չունի
ձեռնարկելու յանձն առնելու: Այդ
բանը կարծել կտար, թէ նա շահա-
սիրական նպատակներ ունի, որոնք գո-
յութիւն չունին: (Ծափեր): Ինչ վերաբե-
րում է Պեկինի գետապանատան վիճակին,
այդ մասին պաշտօնական ոչ մի տեղե-
կութիւն չի ստացուած: Գենեքալն հա-
ղորդում է յունիսի 12-ի հեռագիրն այն
մասին, թէ այդ ժառանգ Պիշունն ու
իւր ամուսնը գետ ևս կենդանի էին:
Խօսելով Մեկուրի փորձի մասին, Գե-
կաւտէն աւելացնում է, թէ զօրքերի
հրամանատարները յայտարարել են, որ
զեն կարող առաջ գնալ մինչև որ բաւա-
կանալի զօրքեր ունենան: Գենեքալն
նկատում է, որ Պեկինում պէտք էր
գործել նոյնպէս, ինչպէս Իւնանում,
նա մինչև անգամ այդ բանը թիւղա-
րուած էր պետութիւններին, բայց գրու-
թիւնը տարբեր էր. կառավարութիւնը
կորչում էր ապստամբութեան առաջ,
որը կարելի էր ճնշել միայն ուժով: Այժմ
պէտք էր գործ զենից ոյժը, (ծափեր):
4000 Փրանսիացի ուղարկուած են այդ,
զէն, կուղարկուեն դարձեալ 4000.
(Ծափեր): Դրանց կընդհանին նոր զօր-
քեր, ըստ հարկին: 2ինաստանում Փրան-
սիան մտադիր չէ հրաժարուել իւր
իրաւունքներից. բայց ներկայումս այս
իրաւունքները չեն կարող գոտ լինել
միւս օտարերկրացիների իրաւունքնե-
րից: Գենեքալն նորից պնդում է պե-
տութիւնների համաձայնութեան ան-
հրաժեշտութիւնը և հաստատում է, որ
այդ համաձայնութիւնը գոյութիւն ու-
նի: Ի վերջոյ նա խնդրում է ժողովին
կառավարութեան իրաւունք տալ զօր-
ծելու իւր պատասխանատուութեամբ,
որը յետագայում կընկերի ժողովին

ընթացում վազվազում էր կողովում,
կանգնեցնելով զինուորներին, մշակե-
րին, մի խօսքով իրեն պատահող իւրա-
քանչիւր ժողովու, և ի մեծ սարսափ
ամենի՝ բերում էր նրանց անձնութիւն
գիտելու մօտ, որի գուլար ներկայացնում
էր միայն իւր անձնութիւնը գտնուած,
գտնուած: Գոմար շատ տխրած էր երևում:
Իրեն չըջապատողներին նա բացատրում
էր՝ իրը թէ իւր ամենապիւր ընկերի
գիտել է գետի, բայց բոլորովին համո-
զուած չէ՝ թէ նա է: Նա քանի հազար-
ներ էր խոստանում այն մարդուն՝ ով
որ կարող կրկին այդ հանգուցեալի
խաղական անուրը յայտնել: Սակայն,
չնայելով խոստանուած մեծ գումարնե-
րին, ոչ ոք չկարողացաւ հանգուցեալի
անձնաւորութիւնը որոշել: Այն ժամա-
նակ կոմսը հրամայեց իւր հաշուով
թաղել այդ գիտել Գոմարի խօսքի գե-
րեզմանատան մի անկիւնում:

Այդ ժամանակաւանից սկսած նա
միշտ աշխատում է այդ մարդու անունն
իմանալու, մի անուն, որ իմանալ իրեն
չէ վիճակուած, անելի քիչ նախանձակով
այն մարդուն, որը կենդանի ժամանակ
գողացել է իրենից իւր կնոջ սիրտը՝
քան թէ այն խորհրդաւոր գիտելին, որը
յանգուցեալ իրեն այդպիսի յիմար
գրութեան մէջ է գրել:

ԵՐՈՋԱ

* *) U.